

čtyř osob, tudíž před více lidmi. Vzhledem k tomu, že závadným výrokem schvaloval stěžovatel zločin uvedený v §u 7 (2) zákona na ochranu republiky, bylo by naň použití trestní sazby žaláře od 6 měsíců do tří let, tudíž sazby vyšší, než stanovena jest v první větě §u 305 tr. zák. Tím jeví se býti ustanovení §u 305 tr. zák. pro stěžovatele příznivějším a byl proto po rozumu ustanovení článku IX. uvozovacího zákona k trestnímu zákonu správně čin jeho podřaděn pod výše uvedené ustanovení.

Čís. 1466.

Ideální souběh zločinu dle §u 99 tr. zák. s přečinem dle §u 305 tr. zák.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1924, Kr I 422/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Čes. Budějovicích ze dne 11. dubna 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločiny §u 98 b) a §u 99 tr. zák. a přečinem §u 305 tr. zák.

Důvody:

Nalézací soud shledal v závadném projevu obžalovaného ze dne 1. prosince 1922 právem stělesněnu vedle zločinu dle §u 99 tr. zák. také skutkovou povahu přečinu dle §u 305 tr. zák. Obsahujeť projev ten na jedné straně útok proti bezpečnosti jednotlivých osob (§ 99 tr. zák.), na druhé straně ohrožení veřejného pokoje a pořádku, tedy klidu ve státě (§ 305 tr. zák.), poněvadž projevem tím bylo dělnictvo podněcováno ku svémocnému potrestání úřednictva jmenované firmy, tudíž k činu dle zákona zakázanému. Činem obžalovaného byly proto porušeny dva různé právní statky. Slovům, obsaženým v §u 305 tr. zák., že skutek se trestá dle §u 305 tr. zák., nezakládá-li činu přísněji trestaného, nelze dávatí takový smysl, že by současné odsouzení dle §u 99. a §u 305 tr. zák. pro týž myšlenkový projev nebylo možným. Pokud jde o ideální souběh trestných činů, je dle zásad v příčině této platných jen směrodatno, zda v tom kterém činu docházejí samostatného stělesnění skutkové podstaty různých deliktů. V tomto případě je tomu tak, ježto závadný projev vykazuje jak všechny zákonné náležitosti skutkové podstaty zločinu dle §u 99 tr. zák., tak i ony přečinu dle §u 305 tr. zák.

Čís. 1467.

Do rozhodnutí nalézacího soudu, jímž se prohlásil příslušným, nelze si stěžovati zmateční stížností.

Zločin dle §u 87 tr. zák. lze spáchatí i slovy. Stačí, že pachatel vytvořil úmyslným jednáním stav, zavdávající příčinu k obavám, že bude mítí v zápětí následky §u 85 písm. b) tr. zák. Po subjektivní stránce nevyžaduje se zvláštní zlomyslnosti.

Pořadatelem tábora jest i ten, kdo na něm promlouvá.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1924, Kr I 710/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

důvodech:

Ku zmateční stížnosti Marie Š-ové a Marie K-ové ohledně zločinu dle §u 87 tr. zák.: Stížnost dovolává se v první řadě důvodu zmatečnosti čís. 4 §u 281 tr. ř. z té příčiny, že prý nalézací soud přes návrh obhajoby, by se v této trestní věci vyslovil nepřislušným, tak neučinil, naopak uznal obžalované Marii Š-ovou a Marii K-ovou vinnými zločinem dle §u 87 tr. zák., ačkoliv prý čin jim za vinu kladený opodstatňuje zločin dle §u 76 tr. zák., k jehož projednání a rozhodnutí je příslušným soud porotní. Stížnost je bezdůvodná. Dovolávati se důvodu čís. 4 §u 281 tr. ř. není vůbec na místě. Dle jediné směrodatných záznamů protokolu o hlavním přelíčení učinil obhájce po skončení průvodním řízení konečný návrh na »sproštění obžalovaných od žaloby, též pro nepřislušnost senátu, pokud se týče na mírné potrestání a podmíněčné odsouzení«; na to bylo jednání skončeno a rozsudek vyneseno. Z toho je zřejmo, že obhájce neměl tu ani na zřeteli návrh ve smyslu čís. 4 §u 281 tr. ř. Nehledě k tomu uvádí zákon, pokud jde o otázku příslušnosti soudu, v §u 281 tr. ř. toliko jediný případ, který lze uplatňovati důvodem zmatečnosti, a to ten, prohlásil-li se nalézací soud neprávem za nepřislušna, máje za to, že příslušným je soud porotní (čís. 6 §u 281 a § 261 tr. ř.). O takovýto případ tu očividně nejde, naopak jde o případ opačný, kde soud uznal svou příslušnost. Ani dovolávání se důvodu čís. 1 §u 281 tr. ř. nebylo by případným, poněvadž zmatečnost dle něho je přivoděna jen, nebyl-li soudní dvůr náležitě obsazen, nebyli-li celému líčení přítomni všichni soudcové, nebo měl-li na rozhodování účast soudce, dle §u 67 a 68 tr. ř. vyloučený. Poslední dva případy nepřicházejí zde vůbec v úvahu. Avšak ani poukaz na první případ není na místě. Zmatečnost byla by tu jen tehdy, kdyby scházel předepsaný počet soudců, kdyby nebyl přibrán zapisovatel aneb kdyby členové soudního dvoru neměli pro úřad soudcovský potřebné způsobilosti. O takovéto vady tu nejde a stížnost jich ani nevytýká.

Jmenované obžalované popírají, dovolávající se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., správnost právní kvalifikace činu jim za vinu kladeného jako zločinu dle §u 87 tr. zák. Zločin tento není prý deliktem verbálním, ježto se v zákoně mluví o »unternommene Handlung«, kdežto prý nepředložený výkřik nebo slovní projev nelze pokládati za nějaké »jednání, o němž by se dalo říci, že jest podnikáno«. Stížnost je na omylu. Význam, který se snaží dáti slovu »čin« (Handlung), je zjevně úzký. Dle mluvy právní a zákona dlužno činy rozuměti i projevy slovní. Neboť i takové projevy a řeči jsou úkonem a výrazem lidského činění, totiž na venek vyšlým a zevně poznatelným projevem lidské vůle. Trestní zákon nečiní proto zpravidla rozdílu mezi činy v užším slova smyslu a řečmi, stavě je sobě na roveň (viz §§y 58, 65, 300, 303, 305 tr. zák. a m. j.). Námitka stížnosti, že nebylo tvrzeno, tím méně pak prokázáno, že následkem výroků, jež soud u obžalovaných zjišťuje, skutečně nastalo nějaké nebezpečí, o kterém mluví § 85 písm.

b) tr. zák., je bezdůvodnou a má proti sobě zjištění rozsudku. Ke skutkové podstatě zločinu dle §u 87 tr. zák., první případ, stačí, vytvořil-li pachatel úmyslným jednáním stav, jenž zavdává příčinu k obavám, že bude mít v zápětí následky §u 85 písm. b) tr. zák. Takovéto nebezpečí bylo však výkřiky obžalovaných vyvoláno, uváží-li se situace, za jaké se staly. Zjištěno je, že sročený dav byl četnictvem opětovně vyzván, by se rozešel, že však neuposlechl, naopak se víc a více rozčiloval, že když situace před okresním soudem byla stále napjatější a zástup stále vzrůstal a výzvy četnictva k rozchodu nic nepomáhaly, bylo četnictvo nuceno za pomoci městské policie podniknouti lehký bodákový útok, že však dav se potom opět před soudní budovu vrátil a žádal za stálých vyhrůzek propuštění uvězněných; že v tom vyšel přednosta soudu, že k němu přistoupila obžalovaná Š-ová, která byla velice rozčilená a křičela: »My Vám dáme ¼ hodiny na rozmyšlenou, a jestli uvězněné nepustíte, budete vidět, co se stane, my to rozbijem«; což několikrát opakovala. Ohledně Marie K-ové vzal soud za prokázáno, že vybízela hlasitě přítomné manželky uvězněných, by si pro své muže šly do vězení, že se jim nemůže nic stát. Za uvedených okolností a zejména vůči zkušenosti, že rozčilený a podrážděný dav jeví abnormální sklon k násilností, k jakým zejména obžalovaná Š-ová výslovně podněcovala (»my to rozbijem«) nemůže býti nejmenší pochybnosti, že výkřiky obžalovaných byly způsobilými přivoditi nějaké z nebezpečí §u 85 písm. b) tr. zák., jak to nalézací soud též má za prokázáno. Okolnost, že nedošlo ke skutečnému násilí, nevylučuje nikterak, že tu nebylo nebezpečí, pod nímž vyrozumívati dlužno vyvolání takovéto utváření poměrů, že z něho může dojít k následkům §u 85 písm. b) tr. zák. Z hořejších úvah plyne bezdůvodnost výtek, vznesených dle čís. 5 §u 281 tr. ř., že prý rozsudek ohledně stěžovatelek nezjišťuje čin, který obžalované podnikly, jaké nebezpečí přivodily, a v čem shledává příčinnou souvislost mezi jednáním obžalovaných a některým z nebezpečí, o nichž jedná § 85 b) tr. zák. Zjišťujeť soud čin obžalovaných v závadných výkřicích, jež obžalované učinily ve sročeném a rozčileném davu, zjišťuje, že výkřiky byly vzhledem k dané situaci způsobilé, přivoditi nebezpečení pro život, zdraví atd. a přijímá tím též příčinnou souvislost, již stížnost postrádá. Ani co se týče subjektivní stránky případu nelze vytýkati rozsudku nesprávné právní posouzení věci. Nežádá se zvláštní zlomyslnost, lstivost, schytralost neb záludnost. Jestliť výraz »zlomyslnost« (Bosheit) totožným se zlým úmyslem (böser Vorsatz), jak to jasně na jevo vychází z porovnání §§u 85, 87 a 89 tr. zák., jež jsou navzájem v nejužší souvislosti a v nichž použito jest výrazů »zlomyslný« (boshafft), »schválný« (geflissentlich), »úmyslný« (absichtlich, vorsätzlich) ve stejném smyslu, jako pouhých obměn pro jeden a týž pojem. Ku přičítání zločinu dle §u 87 tr. zák. stačí proto již úmyslné činnění, spojené s vědomím, že činnění to je způsobilé, přivoditi některé z nebezpečí §u 85 b) tr. zák. Toto vědomí nalézací soud u obžalovaných bezvadně zjišťuje a náležitě odůvodňuje (§ 270 čís. 5 tr. ř.). Právěť, že oběma obžalovaným bylo povědomo, že nebezpečí, v §u 85 b) tr. zák. předpokládané, z jejich jednání vzejíti mohlo, a odůvodňuje toto přesvědčení úvahou, že z celého jednání obžalovaných vysvítá úmysl,

příspěti k tomu, by zatčení byli propuštěni, třeba i násilím. Vůči tomu pozbývá půdy výtku stížnosti dle čis. 5 Šu 281 tr. ř., že prý rozsudek nezjistil, v čem záležela a čím byla prokázána nějaká zvláštní zlomyslnost obou obžalovaných; stačíť zjištění, že měly vědomí shora vyložené. Namítá-li stížnost, že obžalované jednaly nikoli ze zlomyslnosti, nýbrž v prudkém rozčilení, brojí tím jednak proti přesvědčení soudcovskému, získanému na základně volného uvažování průvodů (§§ 258, 288 čis. 3 tr. ř.), jednak neuplatňuje tím žádného, trestnost vylučujícího důvodu, ježto tu jde o moment, mající význam toliko pro výměru trestu jako okolnost polehčující. Pro trestní přičitatelnost je nezávažno, zda byly obžalované při činu osobami vedoucími či nikoli, poněvadž pro takovéto rozlišování nelze najíti v zákoně opory; rovněž nemůže opodstatněností výroku soudcovského otrásti poukaz na to, že převážná většina mužských účastníků žalobního děje nebyla vůbec žalována, ostatní pak pro nedostatek důkazů museli býti sprostěni; neboť nelze sěznati, jak by okolnosti ty mohly přivoditi příznivější nazírání na jednání stěžovatele, naplňující všechny zákonné náležitosti zločinu dle Šu 87 tr. zák. Dovolává-li se stížnost k vyvrácení správnosti výroku soudního výpovědi svědka, rady Dra G-a, tvrdíc, že tento, již vzhledem k svému povolání nad jiné povolaný, svědek neseznal ničeho, co by prokazovalo, že by si právě obžalované byly počínaly v davu nějak zvláště význačným způsobem a že svědek se na Š-ovou vůbec ani neupamatoává, zasahuje tím jen nedovoleně do práva volného uvažování průvodů soudem nalézacím (§ 258, 288 čis. 3 tr. ř.), jenž jedině jest oprávněn průvody o sobě, jakož i v jich vzájemné souvislosti hodnotiti a činiti na základě nich úsudky a závěry o směrodatných skutečnostech. Že nalézací soud výpověď tohoto svědka pominul mlčením, má proti sobě obsah důvodů rozsudkových a není tu proto podkladu ku stížnosti pro neúplnost rozsudku dle čis. 5 Šu 281 tr. ř. Výrok odsuzující stěžovatelky pro zločin dle Šu 87 tr. zák. není proto stížen ani formálními vadami aniž trpí nesprávným právním posouzením věci. V důsledku toho padá také obrana stížnosti, že jednání obžalovaných opodstatňuje nikoli zločin dle Šu 87 tr. zák., nýbrž zločin dle Šu 76 tr. zák. (čis. 10 Šu 281 tr. ř.) a lze stranou ponechati otázku, zda v tomto případě je možným ideální souběh obou těchto deliktů či nikoli.

Obžalovaný Václav P. brojí proti rozsudku, odsuzujícímu ho pro přestupek Šu 3 shrom. zákona, důvodem zmatečnosti čis. 9 a) Šu 281 tr. ř. Avšak neprávem. Přestupku tohoto dopouští se, kdo koná shromáždění pod širým nebem, neopatřiv si k tomu úředního povolení. O obžalovaném zjišťuje rozsudek, že po výtržnostech pořádal na náměstí v B. tábor lidu bez předcházejícího povolení úřadu, a obžalovaný doznává sám, že na náměstí promluvil. Tím předsevzal činnost, která ho činí pořadatelem tábora; neboť nejen, kdo na tábor zve a jej svolává, nýbrž každý, kdo svou činností konání shromáždění umožní, zejména tedy, kdo na táboru řeči pronáší, jež jsou zajisté nejpodstatnější složkou jeho pořádání, jeť pořadatelem shromáždění ve smyslu zákona. S hlediska tohoto jest pro zodpovědnost nezávažno, že obžalovaný nebyl původcem a svolavatelem shromáždění; poněvadž pořadatelem veřejného shromáždění je i ten, kdo ve spontánně, bezděčně neb příle-

žitostně vzniknuvším shromáždění ujme se role řečníka. Nerozhodným je též, zda při onom shromáždění bylo učiněno nějaké usnesení, zda bylo hlasováno o nějaké resoluci a pod., ježto zákon ve směru tomto nerozlišuje, pokládaje za trestnou již skutečnost konání shromáždění, bez ohledu na to, co bylo předmětem jednání. Je proto bez právního významu, zda zamýšlel obžalovaný svou řečí dav jen uklidniti, nehledě k tomu, že toho nalézací soud nezjišťuje. Z hořejšího plyne bezpodstatnost výtky dle čís. 5 Šu 281 tr. ř., že prý soud nezjišťuje konkrétních okolností skutkových, ze kterých by se dalo souditi, že obžalovaný uspořádal nedovoleně nějaké shromáždění lidu pod širým nebem.

Čís. 1468.

Skutková podstata podvodu jest nezpůsobilostí prostředku vyloučena pouze tehdy, bylo-li užito prostředku za všech okolností (absolutně) nezpůsobilého.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1924, Kr I 571/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 9. července 1923, jímž byl obžalovaný sprostěn dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin nedokonaného podvodu dle §§ 8, 197, 199 d), 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným podle obžaloby.

Důvody:

Nalézací soud zjišťuje, že obžalovaný dne 5. května 1923 složil u poštovního úřadu v P. na šekový účet Občanské záložny v P. 8 Kč, že druhý den na to padělal stvrzenku tu tím způsobem, že z čísla 8 Kč připsáním číslic zvýšil peněz na 484.800 Kč, že s touto dne 6. června 1923 jel do P. a předložil v Občanské záložně onu stvrzenku a žádal, by vyplaceno mu bylo 10.000 Kč v hotovosti a na zbytek, by vystavena byla vkladní knížka. Účetní P. hned zjistil, že záložně účtováno pouze 8 Kč, odkázal obžalovaného na poštovní úřad v P., by zmíněný obnos reklamoval, což obžalovaný skutečně učinil a, předloživ opět onu padělanou stvrzenku, žádal, by mu zmíněná částka byla účtována. Na poště bylo nahlédnutím do úředního záznamu zjištěno, že bylo zapláceno pouze 8 Kč a stvrzenka že byla padělána. Přes to sprostil nalézací soud obžalovaného obžaloby pro pokus podvodu dle §§ 197, 199 d) a 200 tr. zák., ježto na pouhé předložení padělané potvrzenky vůbec není možno, by byly vydány peníze, dokud není záložně prokázáno, že ona částka připsána jí byla šekovým úřadem k dobru, dále ježto padělání listiny bylo způsobem nešikovným tak provedeno, že jako padělek bilo do očí a při menší pozornosti tento padělek byl poznán a, jelikož svědkové P. a H. hned na první pohled, spatřivše mladíka venkovského vzezření a chování, poznali nebo poznati musili, že tento mladík nemůže